

Перелік використаних джерел:

1. Державна казначейська служба України, Державна служба статистики України, розрахунки / European Analytical Centre
2. Василь Голян, директор Європейського аналітичного центру. Рента за природні ресурси: скільки грошей отримав держбюджет і чому ставки рентної плати за користування ними варто переглянути [Електронний ресурс]. – Режим доступу: agravery.com

УДК 334.724.4:33

Гарматій Наталія

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Natalia Garmatiy

Ph D., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Department of Economic
Cybernetic

Ternopil National Technical University name after Ivan Puluj,
Ternopil, Ukraine

Божемська Ірина

магістр кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Irina Bozhemcka

Master of Department of Economic Cybernetic
Ternopil National Technical University name after Ivan Puluj,
Ternopil, Ukraine

**СТВОРЕННЯ СУЧАСНИХ КЛАСТЕРНИХ СТРУКТУР БУДІВЕЛЬНИХ
ПІДПРИЄМСТВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ІНСТРУМЕНТАРИЄМ СУЧАСНИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
CREATION OF MODERN CLUSTER STRUCTURES OF BUILDING ENTERPRISES OF
TERNOPIL REGION BY INSTRUMENTATION OF MODERN INFORMATION SYSTEM**

Сучасна кризова ситуація в національній економіці, спровокована негативною політичною ситуацією в країні вимагає змінити регіональну структуру національної економіки та створювати нові кластерні структури в економіці України. Ці новостворені кластери, як в будівельній, так і в інших галузях, в залежності від можливості наявних ресурсів та вже діючих регіональних підприємств, дозволять вирішити питання зайнятості населення, наповнення місцевих бюджетів, розвитку економіки, зміцнить позиції українських підприємств шляхом покращення взаємодії компаній об'єднаних в один кластер, співпраці з місцевими муніципальними структурами, вирішить диверсифікацію ризиків виробничих потужностей компаній.

У сучасних економічних умовах господарювання України формування фундаментальних засад розвитку будівельних підприємств є актуальним завданням. У цьому аспекті виникає необхідність використання інструментарію, який органічно поєднує математичні та економічні методи для вирішення економічних проблем з метою отримання кількісних оцінок і визначення подальшої стратегії розвитку.

Проблеми кластеризації економічних систем розглянуто в працях численних зарубіжних і вітчизняних науковців (М. Портера, І. Левіна, Р. Нельсона, Н. Вонортаса, С. Соколенка та ін.). Проблематикою функціонування кластерів в економіці займалися провідні закордонні та українські вчені: М. Портер, К. Сала-і-Мартін, Д. Келлехер, В. Чужиков, З. Варналій, М. Войнаренко, Я. Жаліла, Б. Кваснюк, К. Савіна та ін.

Для здійснення кластерного аналізу було підбрано п'ять підприємств, які географічно наближені й інтеграційно взаємодіють між собою, функціонують у будівельній галузі, взаємодоповнюють одна одну, а також мають наближені фінансово-економічні показники діяльності. До них увійшли: ПМП «Фірма АРЕС», ДП «Тум», ТОВ «№8», ТОВ «ТЕР-БАУ-ГПС» та ПП «Рембудзахід», які займаються проектно-будівельними роботами та розташовані у Тернопільській області. Дане дослідження є вкрай необхідним та доречним, оскільки підбір даних і розташування підприємств дає реальні можливості утворити кластери будівельної галузі у Тернопільській області.

Кластеризацію будемо проводити ієрархічним агломеративним методом кластерного аналізу, оскільки нам необхідно об'єднати та дізнатися кількість утворених кластерних структур. Стосовно методу зв'язку, то проводити класифікацію заданої множини об'єктів будемо методом найближчого сусіда. Відстань між двома кластерами визначається як відстань між найближчими їх представниками[2].

Після чого побудували дендрограму розподілу будівельних підприємств на кластери (рис. 1).

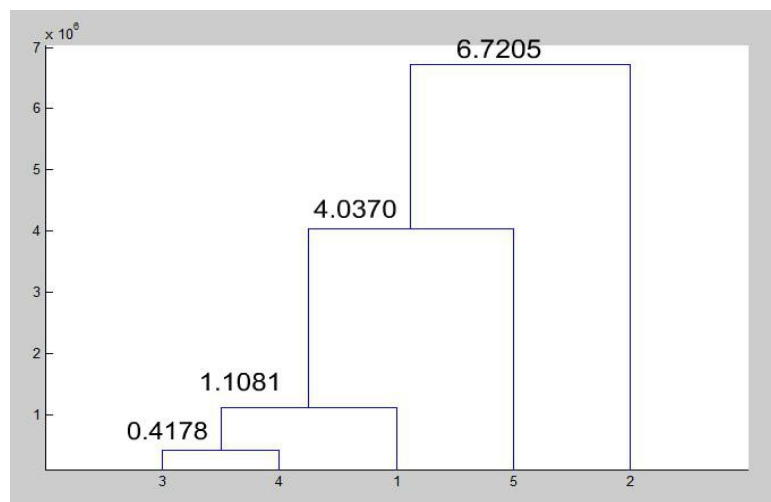

Рис. 1. Дендрограма розподілу будівельних підприємств на кластери за принципом «найближчого сусіда» та реалізованого в інформайному середовищі Matlab [1]

У результаті проведеного кластерного аналізу інструментарієм економіко-математичного моделювання для будівельних підприємств Тернопільської області та реалізованого в інформайному середовищі Matlab, ми отримали чотири основних кластери. До першого кластеру увійшли підприємства ТОВ «ТЕР-БАУ-ГПС» та ТОВ «№8», оскільки відстань між ними за принципом «найближчого сусіда» найменша і становить 0.4178, на другому етапі об'єднання - підприємство ПМП «Фірма АРЕС», відстань до першого кластеру - 1.1081, до третього кластеру віднесли ПП «Рембудзахід» з відстанню до другого кластеру 4.0370 і до останнього кластеру, який об'єднався увійшло підприємство ДП «Тум» відстань до третього кластеру 6.7205.

Отже, можна зробити висновок, що засобами кластерного аналізу ми пропонуємо створення сучасних кластерних структур регіонального рівня. Проведене нами дослідження допоможе будівельним фірмам виявити ресурси для покращення фінанси-економічних результатів шляхом співставлення з показниками підприємств вищого кластеру, тримаючи вектор напрямку розвитку на провідні будівельні кампанії, та об'єднання в кластерні структури компаній дозволить вирішувати завдання по нарощення виробничих будівельних потужностей, вирішення завдань по транспортуванні будівельних конструкцій для виробництва, обмін кадровим ресурсом, вирішення завдань по документації з муніципальними структурами, оформлення проектної документації та інші задачі які потребують нагального рішення. Крім того об'єднання будівельних компаній у кластери

дозволить місцевим органам муніципальної влади краще організувати ієрархію доведення управлінських рішень та контролю, покращить співпрацю бізнесу та муніципальної влади, щодо видання різного роду дозволів та ліцензій так і поступлення податків до органів управління муніципальної влади.

Перелік використаних джерел:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Рогатинський Р. М. Математичні методи ринкової економіки для спеціалістів-кібернетиків / Р. М. Рогатинський, Н. М. Гарматій. – Т.: ТНТУ, 2015. – 24с.

УДК: 316.324.5(477)

Гопцій Дмитро

доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків, Україна

Dmytro Goptsiy

Associate Professor at the Department of Land Resources Management and Cadastre
Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev,
Kharkiv, Ukraine.

ОБИГ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА TURNOVER OF AGRICULTURAL LAND IN THE CONTEXT OF PRESERVING A UKRAINIAN VILLAGE

За часів незалежності проблема руйнування поселенської мережі України набула катастрофічних масштабів. За двадцять вісім років з карти країни зникло близько п'ятиста сільських населених пунктів. Однією з головних причин такої ситуації є незадовільні результати земельної реформи. Реформа, яка повинна була забезпечити належний рівень життя селян, на практиці призвела до діаметрально протилежних результатів. Руйнування інфраструктури колишніх сільськогосподарських підприємств, парцеляція землі до економічно неефективних землекористувань та перерозподіл через прогалини у законодавстві контролю над кращими сільськогосподарськими землями між фінансово промисловими групами призвели до неконкурентоспроможності дрібних сільськогосподарських підприємств і підсобних селянських господарств. Стрімке, вимушене і подекуди штучне зменшення зайнятих у сільському господарстві спричинило масовий відтік населення із сільської місцевості, руйнування соціальної та інженерної інфраструктури сільських населених пунктів.

На сьогоднішній день актуальним є пошук шляхів завершення земельної реформи із започаткуванням обігу земель сільськогосподарського призначення з урахуванням інтересів мешканців сільських населених пунктів, зайнятих у сільському господарстві. При чому дане завдання необхідно вирішити у найкоротші терміни. Адже за відсутності легального обігу земель сільськогосподарського призначення в країні існує тіньовий обіг. Він реалізується через «умовно легальні» схеми навмисне закладені в законодавство України. Найпоширенішою з таких схем є договір емфітевзису, за яким земельна ділянка передається у користування на сто і більше років. При цьому плата за весь термін користування земельною ділянкою сплачується відразу. Таким чином договір емфітевзису фактично є прихованим продажем земельної ділянки. Обсяги відчужених таким чином земель оцінити не можливо, адже офіційної статистики по укладених договорах емфітевзису не ведеться. За оцінками провідних наукових установ у галузі аграрної економіки за договором емфітевзису було відчужено більш ніж один мільйон гектарів земель сільськогосподарського